

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o pravniškem državnem izpitu obsega:

- Zakon o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 13/94 z dne 10. 3. 1994),
- Zakon o spremembi zakona o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 71/94 z dne 18. 11. 1994),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pravniškem državnem izpitu – ZPDI-B (Uradni list RS, št. 5/99 z dne 28. 1. 1999),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pravniškem državnem izpitu – ZPDI-C (Uradni list RS, št. 55/03 z dne 9. 6. 2003),
- Zakon o pravniškem državnem izpitu – uradno prečiščeno besedilo – ZPDI-UPB1 (Uradni list RS, št. 83/03 z dne 22. 8. 2003),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravniškem državnem izpitu – ZPDI-D (Uradni list RS, št. 111/07 z dne 5. 12. 2007),
- Zakon za uravnoteženje javnih financ –ZUJF (Uradni list RS, št. 40/12 z dne 30. 5. 2012),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu – ZOdv-F (Uradni list RS, št. 36/19 z dne 7. 6. 2019).

ZAKON O PRAVNIŠKEM DRŽAVNEM IZPITU

(neuradno prečiščeno besedilo št. 7)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon ureja pripravništvo po pridobljenem strokovnem naslovu magister prava ali univerzitetni diplomirani pravnik zaradi usposabljanja za opravljanje sodniške funkcije in funkcije državnega tožilca, poklica odvetnika in notarja oziroma za opravljanje drugih del, za katere se z zakonom zahteva kot pogoj pravniški državni izpit, ter določa način in pogoje, pod katerimi lahko magistri prava in univerzitetni diplomirani pravniki neposredno pristopijo k opravljanju pravniškega državnega izpita brez opravljanja pripravništva po tem zakonu.

Ta zakon določa tudi način in pogoje, pod katerimi Republika Slovenija podeljuje štipendije za potrebe sodišč in drugih pravosodnih organov.

2. člen

Pripravništvo po tem zakonu traja dve leti. Izvaja se na sodiščih, lahko pa tudi pri državnih tožilstvih (v nadaljnjem besedilu: sodniško pripravništvo) in kot izbirno usposabljanje ter se zaključuje s pravniškim državnim izpitom.

V tem zakonu uporabljen izraz sodniški pripravnik, zapisan v moški spolni slovnični obliki, je uporabljen kot nevtralen za ženske in za moške.

3. člen

Sodniški pripravnik opravlja pripravništvo kot oseba v delovnem razmerju na sodišču, lahko pa tudi kot oseba v delovnem razmerju pri drugem delodajalcu v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, oziroma volontersko.

Pripravnik, ki opravlja sodniško pripravništvo v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, oziroma kot volonter, je, razen glede delovnega razmerja, v pravicah, obveznostih in odgovornostih v enakem položaju kot pripravnik, ki je sklenil delovno razmerje na sodišču.

Sodniško pripravništvo v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, lahko traja največ osem mesecev, razen v primerih, ko je v skladu z določbami tega zakona podaljšano.

4. člen

Magistru prava in univerzitetnemu diplomiranemu pravniku, ki je opravil pripravništvo po določbah drugega zakona, se prizna čas že opravljenega pripravništva, če je bilo to opravljeno v eni od možnih izbirnih oblik razporeda pripravništva po določbah tega zakona.

Magistru prava in univerzitetnemu diplomiranemu pravniku, ki je opravil strokovni izpit, ki ni pravniški državni izpit, se prizna ustrezni del pravniškega državnega izpita, ki je vsebinsko enak opravljenemu izpitu. Če je opravil strokovni izpit iz upravnega postopka, določen najmanj za visokošolsko izobrazbo, po predpisih, ki urejajo upravni postopek in položaj javnih uslužbencev, se mu prizna ustni del pravniškega državnega izpita iz področja določenega v tretji alineji prvega odstavka 27. člena tega zakona. Če je opravil strokovni izpit za imenovanje v naziv, določen najmanj za visokošolsko izobrazbo, po predpisih, ki urejajo položaj javnih uslužbencev, se mu prizna ustni del pravniškega državnega izpita iz področja določenega v šesti alineji prvega odstavka 27. člena tega zakona.

O priznanju dela izpita iz prejšnjega odstavka odloči minister, pristojen za pravosodje, v odločbi o pristopu k izpitu.

5. člen

Skupno število pripravniških mest na posameznih višjih sodiščih za pripravnike, ki sklenejo delovno razmerje na sodišču, določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za pravosodje, skupno število pripravniških mest za pripravnike, ki opravljajo sodniško pripravništvo v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec in za volonterske pripravnike pa določi minister, pristojen za pravosodje, po predhodnem mnenju predsednika posameznega višjega sodišča.

V skupnem številu pripravniških mest za pripravnike, ki sklenejo delovno razmerje na sodišču, se na posameznem višjem sodišču, na katerega območju je sodišče nižje stopnje, ki posluje tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, posebej določi število mest za usposabljanje pripravnikov, ki obvladajo italijanski oziroma madžarski jezik na višji ravni in prebivajo na območju višjega sodišča, na katerega območju je sodišče nižje stopnje, ki posluje tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku.

V skupnem številu pripravniških mest za pripravnike, ki opravljajo sodniško pripravništvo v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, se posebej določi število

mest za usposabljanje državnotožilskih in državnopravobranilskih pripravnikov, ki so že opravili izbirno usposabljanje.

O številu mest iz prejšnjih odstavkov dajo mnenje sodni svet, generalni državni pravobranilec in državnotožilski svet.

Predsednik višjega sodišča določi, koliko pripravnikov od skupnega števila pripravniških mest iz prvega odstavka tega člena se bo usposabljal na posameznih okrožnih in okrajnih sodiščih z območja višjega sodišča.

II. PRIPRAVNIŠTVO

1. Pogoji za sprejem za sodniškega pripravnika in način izbire kandidatov

6. člen

Sodniški pripravnik je lahko, kdor:

1. je državljan države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije in aktivno obvlada slovenski jezik,
2. je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
3. ima v Republiki Sloveniji pridobljen naslednji strokovni naslov oziroma je končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja:
 - strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik,
 - strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava,
 - strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa.

Magister prava je lahko sodniški pripravnik, če izkaže, da je izdelal diplomsko oziroma magistrsko nalogo in da je opravil izpite iz temeljnih pravnih znanj:

- na civilnopravnem področju, vsaj uvod v civilno pravo, splošni deli obligacijskega, gospodarskega in mednarodno-zasebnega prava, vključno s civilnim procesnim pravom,
- na kazenskopravnem področju, vsaj splošni deli kazenskega prava, vključno s kazenskim procesnim pravom,
- na delovnopravnem področju, vsaj splošni deli delovnega prava s temelji prava socialne varnosti,
- na javnopravnem področju, vsaj splošni deli ustavnega, upravnega in mednarodnega prava ter prava Evropske unije, vključno z upravnim postopkom in upravnim sporom ter
- na temeljnem pravnem področju, vsaj uvod v pravoznanstvo s temelji metodologije vrednotenja v pravu.

Obseg temeljnih pravnih znanj iz prejšnjega odstavka podrobneje določi minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom, h kateremu da predhodno soglasje sodni svet.

Sodniški pripravnik je lahko tudi državljan države, ki ni članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarska konfederacija, če aktivno obvlada slovenski jezik in izpolnjuje druge pogoje iz prejšnjih odstavkov in če obstaja pravna in dejanska vzajemnost z državo, katere državljan je.

7. člen

Oseba, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega člena, vloži prijavo za opravljanje pripravništva pri predsedniku tistega višjega sodišča, na območju katerega želi opravljati pripravništvo.

Prijavi za opravljanje sodniškega pripravništva, ki vsebuje vsaj osebno ime, rojstni datum in naslov prebivališča, mora priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev iz 6. člena tega zakona, razen dokazil o državljanstvu in poslovni sposobnosti, ki ju za državljane Republike Slovenije zaradi ugotavljanja pogojev iz 6. člena tega zakona pridobi predsednik višjega sodišča brezplačno pri upravljavcu matičnega registra na podlagi neposrednega elektronskega dostopa, tako da navede osebno ime, rojstni datum in naslov prebivališča osebe ter opravilno številko zadeve sodišča. Neposredni elektronski dostop, vključno z omogočanjem ustreznega elektronskega prenosa podatkov, zagotovi upravljavec matičnega registra.

Oseba mora priložiti prijavi tudi dokazila, ki so potrebna za določitev prednostnega vrstnega reda opravljanja pripravništva po določbah tega zakona in za zasedbo posebnih mest določenih v skladu s 5. členom tega zakona. Če je oseba pridobila strokovni naslov iz 6. člena tega zakona v Republiki Sloveniji, ji dokazil o strokovnem naslovu in dokazil za določitev prednostnega vrstnega reda opravljanja pripravništva po tem zakonu ni treba priložiti, temveč te podatke za ugotavljanje pogojev iz 6. člena tega zakona in za določitev ter objavo prednostnega vrstnega reda opravljanja pripravništva po tem zakonu pridobi predsednik višjega sodišča namesto nje na visokošolskem zavodu, na katerem je pridobila strokovni naslov.

Prijavi ni treba prilagati dokazila o aktivnem znanju slovenskega jezika, če je oseba pridobila strokovni naslov iz 6. člena tega zakona v Republiki Sloveniji. Višja raven znanja jezika se izkazuje s pridobljenim strokovnim naslovom ustrezne smeri iz italijanskega ali madžarskega jezika, s končanim enakovrednim izobraževanjem v tujini, s pridobljeno javno veljavno listino za višjo raven znanja italijanskega ali madžarskega jezika na podlagi javno veljavnega izobraževalnega programa ali s potrdilom o vpisu v imenik sodnih tolmačev za enega od obeh jezikov.

8. člen

Če je prijavljenih za opravljanje pripravništva več kandidatov, kot je prostih mest sodniških pripravnikov, določi predsednik višjega sodišča prednostne vrstne rede za zasedbo prostih mest.

Polovico prostih mest se zasede na podlagi prednostnega vrstnega reda, ki se določi z upoštevanjem višine povprečne ocene, ki so jo kandidati dosegli v času študija. Med kandidati z enako povprečno oceno imajo prednost kandidati, ki imajo višjo povprečno oceno iz učnih predmetov, ki sodijo v področje civilnega in kazenskega prava, če so tudi te ocene enake, se upošteva čas vložitve popolne prijave za opravljanje pripravništva.

Polovica prostih mest se zasede na podlagi prednostnega vrstnega reda, ki se določi z upoštevanjem časa vložitve popolne prijave za opravljanje pripravništva. Med kandidati, ki so istočasno vložili popolno prijavo za opravljanje pripravništva, imajo prednost kandidati, ki imajo višjo povprečno oceno.

V pogodbi o zaposlitvi pripravnika, ki bo opravljal pripravništvo kot oseba v delovnem razmerju na sodišču, pri državnem tožilstvu ali državnem pravobranilstvu, se navede obveznost iz 11.a člena tega zakona.

9. člen

Prednostni vrstni red se izdelava po kriterijih iz prejšnjega člena posebej za kandidate, ki se prijavijo za opravljanje sodniškega pripravništva s sklenitvijo delovnega razmerja na sodišču in posebej za kandidate, ki bodo opravljali sodniško pripravništvo v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, oziroma volontersko.

10. člen

Prednostne vrstne rede po kriterijih iz drugega odstavka 8. člena tega zakona določi predsednik višjega sodišča največ štiri mesece in najmanj trideset dni pred izpraznitvijo enega ali več pripravniških mest in jih z navedbo osebnega imena posameznega kandidata in njegovega prednostnega mesta objavi na sodni deski višjega in okrožnih sodišč.

Prednostni vrstni redi, ki se določijo po kriterijih iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona, se z navedbo osebnega imena posameznega kandidata, njegovega prednostnega mesta in dneva vložitve prijave objavijo na sodni deski višjega ter okrožnih sodišč in se mesečno dopolnjujejo.

Prednostni vrstni redi iz prejšnjih odstavkov se določijo in objavijo zaradi zagotavljanja spoštovanja vrstnega reda, sprotnega in točnega obveščanja kandidatov ter zagotavljanja zaupanja javnosti v transparentnost poslovanja sodne uprave. Objavijo se tudi v elektronski obliki na način, ki zagotavlja dostop javnosti. Če se podatki o prednostnih vrstnih redih, objavljenih na sodni deski, in v elektronski obliki razlikujejo, se šteje, da so pravilni podatki, objavljeni na sodni deski.

10.a člen

Zaradi spremljanja stanja na področju izobraževanja vodi ministrstvo, pristojno za pravosodje, centralno evidenco vseh kandidatov, prijavljenih za opravljanje sodniškega pripravništva.

Centralna evidenca vsebuje naslednje podatke prijavljenih kandidatov:

- osebno ime;
- datum in kraj rojstva;
- stalno oziroma začasno prebivališče;
- čas vložitve prijave;
- povprečno oceno, doseženo v času študija.

Predsednik višjega sodišča posreduje ministru, pristojnemu za pravosodje, prednostne vrstne rede iz drugega in tretjega odstavka 8. člena tega zakona s podatki iz prejšnjega odstavka v treh dneh po njihovi določitvi.

Osebni podatki iz drugega odstavka tega člena se hranijo pet let. Po preteku tega roka se podatki arhivirajo v skladu z zakonom, ki ureja arhivska gradiva in arhiv.

Pri izdelavi statističnih analiz se smejo osebni podatki uporabljati in objavljati tako, da identiteta osebe ni razvidna.

11. člen

Kandidata, ki je po določbah tega zakona pridobil pravico do opravljanja sodniškega pripravništva, predsednik višjega sodišča trideset dni pred izpraznitvijo mesta o

tem obvesti, ga pozove, da določenega dne nastopi pripravništvo in ga imenuje za sodniškega pripravnika.

Če se kandidat v treh dneh od prejema poziva iz prejšnjega odstavka ne odzove pozivu za nastop pripravništva, se šteje, da je umaknil prijavo iz prvega odstavka 7. člena tega zakona. Iz opravičenih razlogov lahko predsednik višjega sodišča kandidatu na njegovo prošnjo dovoli preložitev nastopa pripravništva. Zoper odločitev je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za pravosodje.

Rok iz prvega odstavka tega člena se ne uporablja za obveščanje kandidata, ki pridobi pravico do opravljanja sodniškega pripravništva zaradi umika prijave ali preložitve nastopa pripravništva kandidata iz prejšnjega odstavka.

Sodniški pripravniki, ki so kandidirali za prosta pripravniška mesta zaradi sklenitve delovnega razmerja, sklenejo delovno razmerje na višjem sodišču, na območju katerega bodo opravljali sodniško pripravništvo.

Z aktom o imenovanju iz prvega odstavka tega člena se pripravniki razporedijo na posamezno sodišče v skladu z določbami tega zakona.

11.a člen

Sodniški pripravnik, ki je opravil sodniško pripravništvo kot oseba v delovnem razmerju na sodišču, ter državnotožilski in državnopravobranilski pripravnik z opravljenim pripravništvom v okviru izobraževanja, ki ga zagotavlja delodajalec, ki je državno tožilstvo oziroma državno pravobranilstvo, morajo po uspešno opravljenem pravniškem državnem izpitu skleniti delovno razmerje za ustrezno delovno mesto na sodišču, pri državnem tožilstvu, državnem pravobranilstvu ali ministrstvu, pristojnem za pravosodje, za toliko časa, kolikor je trajalo pripravništvo s sklenjenim delovnim razmerjem na sodišču, državnem tožilstvu oziroma državnem pravobranilstvu, ali za krajši čas, kakor v pozivu določi ministrstvo, pristojno za pravosodje.

Minister, pristojen za pravosodje, na predlog predstojnika organa, pri katerem obstaja ustrezno prosto delovno mesto, pisno pozove sodniškega, državnotožilskega in državnopravobranilskega pripravnika na delo v smislu sklenitve delovnega razmerja iz prejšnjega odstavka najpozneje v 30 dneh po opravljenem pravniškem državnem izpitu. Če je predlogov več, odloči o njih minister, pristojen za pravosodje. Pri odločanju o predlogih upošteva zlasti možnost sklenitve delovnega razmerja za delovno mesto pri organu, v katerem je pripravnik opravljal pripravništvo, ter oddaljenost med krajem njegovega prebivanja in krajem delovnega mesta, glede katerega je sklenil delovno razmerje iz prejšnjega odstavka.

Pripravnik, kateremu poziv ni bil vročen v roku iz prejšnjega odstavka, je prost obveznosti iz tega člena.

Poziv iz drugega odstavka tega člena lahko vroči tudi predsednik, član izpitne komisije ali zapisnikar takoj po opravljenem pravniškem državnem izpitu na kraju opravljanja izpita. Vročilnico podpišeta prejemnik in vročevalec. Prejemnik sam z besedami napiše na vročilnici datum prejema.

Če sodniški, državnotožilski in državnopravobranilski pripravnik vročenega poziva na način iz prejšnjega odstavka noče sprejeti, se poziv izroči ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, ki je vročitev odredilo, vročevalec pa zapiše na vročilnici dan, uro in razlog odklonitve sprejema. Šteje se, da je s tem vročitev opravljena.

Če sodniški, državnotožilski in državnopravobranilski pripravnik ne sklene delovnega razmerja na poziv iz drugega odstavka tega člena, je dolžan povrniti stroške izobraževanja v višini seštevka bruto plač, prejetih v času sodniškega pripravništva.

2. Potek pripravništva

12. člen

Če je sodniški pripravnik v času pripravništva opravičeno odsoten za več kot en mesec, se mu pripravništvo za čas odsotnosti ustrezno podaljša.

Odsotnost iz prejšnjega odstavka je opravičena v primerih, ko gre sodniškemu pripravniku po predpisih, ki veljajo za javne uslužbence na sodiščih, nadomestilo plače.

O podaljšanju pripravništva odloči predsednik višjega sodišča. Zoper odločitev je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za pravosodje.

13. člen

Sodniško pripravništvo poteka po časovno določenem razporedu.

Pripravništvo ali delo v izbirnih oblikah usposabljanja po določbah tega zakona se priznava kot pripravništvo za opravljanje pravniškega državnega izpita, če traja najmanj šestnajst mesecev.

V okviru določenega razporeda usposabljanja ima lahko sodniški pripravnik, ki je v delovnem razmerju na sodišču, po svoji izbiri en mesec prostega časa za pripravo na pravniški državni izpit.

14. člen

Sodniški pripravnik se usposablja pet mesecev na civilnopravnem področju na sodiščih in tri mesece na kazenskoprnem področju na sodiščih ali državnih tožilstvih.

Usposabljanje iz prejšnjega odstavka je obvezno.

Podrobnejši program sodniškega pripravništva predpiše minister, pristojen za pravosodje, posamičen razpored odredi predsednik višjega sodišča.

15. člen

Za izbirno usposabljanje se prizna usposabljanje magistra prava in univerzitetnega diplomiranega pravnika:

1. na sodišču,
2. na ustavnem sodišču,
3. pri državnem tožilstvu,
4. pri zakonodajnem organu,
5. v državni upravi in v upravah samoupravnih lokalnih skupnosti,
6. pri notarju,
7. pri odvetniku,
8. pri državnem pravobranilstvu,

9. pri pravni fakulteti ali visoki pravni šoli,
10. na pravnih delih v pravni osebi.

Pripravniki, ki se izbirno usposabljujejo za posamezna področja, se lahko ob soglasju delodajalca za določen čas usposabljujejo tudi v drugih oblikah izbirnega usposabljanja iz 1. do 10. točke prejšnjega odstavka.

16. člen

Čas pripravništva po tem zakonu se všteva v čas z zakonom zahtevanih praktičnih izkušenj za opravljanje posameznih z zakonom določenih funkcij oziroma poklicev, če zakon tako določa.

17. člen

Sodniškemu pripravniku je treba zagotoviti, da se z opravljanjem posameznih pravnih opravil v skladu z zakonom in izobraževanjem vsestransko usposablja za samostojno pravniško delo. V času sodniškega pripravništva se mora pripravnik udeležiti obveznih oblik izobraževanja, določenih s programom sodniškega pripravništva. Obvezne oblike izobraževanja se izvajajo na sodiščih ter v Centru za izobraževanje v pravosodju. Sodniški pripravnik o svojem delu piše poročilo o delu.

Nadzor nad usposabljanjem izvaja predsednik višjega sodišča, na območju katerega se sodniški pripravnik usposablja.

Sodniški pripravnik lahko pod nadzorstvom sodnika mentorja in ob soglasju strank, ki so navzoče, opravlja posamezna dejanja na glavni obravnavi, seji senata in drugem naroku.

Sodniki ali druge osebe, ki so določene za spremljanje dela in obveznih oblik izobraževanja sodniškega pripravnika, po končanem usposabljanju na posameznem področju izdelajo pisno mnenje oziroma potrdilo o opravljenih obveznih oblikah izobraževanja.

Navodilo za sestavo mnenj in potrdil iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za pravosodje.

18. člen

Sodniški pripravnik, ki je sklenil delovno razmerje na sodišču, prejema v času pripravništva plačo ter ima druge pravice in obveznosti, ki so s predpisi določene za javne uslužbenke na sodiščih.

III. PRAVNIŠKI DRŽAVNI IZPIT

19. člen

Sodniški pripravnik ob zaključku pripravništva vloži zahtevo za opravljanje pravniškega državnega izpita (v nadaljnjem besedilu: izpit).

Zahteva iz prejšnjega odstavka, ki vsebuje vsaj osebno ime, rojstni datum in naslov prebivališča, se lahko vloži en mesec pred zaključkom pripravništva.

Zahtevi za opravljanje izpita je treba priložiti dokazila o opravljenem pripravništvu z vsemi mnenji in potrdili iz četrtega odstavka 17. člena tega zakona in dokazila o opravljenem izbirnem usposabljanju s podatki o njegovi vsebini in trajanju.

Z odločbo, s katero se dovoli pristop k izpitu, se določi tudi čas in kraj opravljanja izpita ter izpitno komisijo. Od dneva vložitve zahteve iz prvega odstavka tega člena do dneva opravljanja izpita ne sme preteči več kot dva meseca. Ta rok ne velja v primeru, ko kandidat v zahtevi za opravljanje izpita izrecno navede, da bi želel izpit opravljati pozneje.

Predsednik izpitne komisije lahko iz utemeljenih razlogov odloči o spremembi člana izpitne komisije, o čemer obvesti kandidata pred začetkom opravljanja ustnega dela izpita.

Sodniški pripravnik, ki je opravil sodniško pripravništvo kot oseba v delovnem razmerju na sodišču, mora v enem letu po zaključku pripravništva vložiti zahtevo za opravljanje izpita in pristopiti k izpitu, sicer izgubi pravico opravljati izpit. Minister, pristojen za pravosodje, lahko ta rok na prošnjo, vloženo iz utemeljenih razlogov pred potekom roka, podaljša.

19.a člen

Pravico do opravljanja izpita ima tudi oseba, ki ni opravila pripravništva po tem zakonu, če:

- je bila v rednem delovnem razmerju v trajanju najmanj 32 mesecev s polnim delovnim časom pri sodnem svetu, sodišču, državnem tožilstvu, državnem pravobranilstvu, odvetniku, notarju, osebi, ki opravlja dejavnost brezplačne pravne pomoči s soglasjem ministra, pristojnega za pravosodje, ali ministrstvu, pristojnem za pravosodje, na pravnih delih po pridobljenem strokovnem naslovu univerzitetni diplomirani pravnik oziroma magister prava, oziroma je bila v rednem delovnem razmerju najmanj 48 mesecev s polnim delovnim časom pri ustavnem sodišču, zakonodajnem organu, v državni upravi in v upravah samoupravnih lokalnih skupnosti, pri pravni fakulteti, visoki pravni šoli ali v pravni osebi na pravnih delih po pridobljenem strokovnem naslovu univerzitetni diplomirani pravnik oziroma magister prava,
- izpolnjuje pogoje iz 6. člena tega zakona, določene za sodniškega pripravnika,
- je opravila obvezne oblike izobraževanja, ki jih s pravilnikom predpiše minister, pristojen za pravosodje, zlasti je prisostvovala na obravnavah in drugih procesnih dejanjih, izdelala osnutke sodnih odločb, se udeleževala seminarjev in drugih primerljivih oblik izobraževanj.

Oseba iz prejšnjega odstavka vloži zahtevo za opravljanje izpita iz 19. člena tega zakona po izpolnitvi vseh pogojev iz prejšnjega odstavka. K zahtevi mora priložiti vsa dokazila o izpolnjevanju pogojev, razen dokazil o državljanstvu in poslovni sposobnosti, ki ju za državljane Republike Slovenije zaradi ugotavljanja pogojev iz prejšnjega odstavka pridobi ministrstvo, pristojno za pravosodje, brezplačno, pri upravljavcu matičnega registra na podlagi neposrednega elektronskega dostopa, tako da navede osebno ime, rojstni datum in naslov prebivališča osebe. Neposredni elektronski dostop, vključno z omogočanjem ustreznega elektronskega prenosa podatkov, zagotovi upravljavec matičnega registra.

Če je oseba pridobila strokovni naslov iz 6. člena tega zakona v Republiki Sloveniji, ji dokazil o strokovnem naslovu ni treba priložiti, temveč te podatke zaradi

ugotavljanja pogojev iz prvega odstavka tega člena pridobi ministrstvo, pristojno za pravosodje, namesto nje na visokošolskem zavodu, kjer je pridobila strokovni naslov.

19.b člen

Stroške izpita krije kandidat. Stroške mora plačati najpozneje v osmih dneh po izstavitvi računa. Višino stroškov predpiše minister, pristojen za pravosodje, upoštevajoč obseg priznanega dela izpita.

V odločbi, s katero se posameznemu kandidatu dovoli pristop k izpitu, se določi višina stroškov izpita, ki jih mora kandidat plačati na podlagi izstavljenega računa, in navede rok plačila. Če račun ni plačan v roku iz prejšnjega odstavka, kandidatu ni dovoljen pristop k izpitu, na kar se kandidata posebej pisno opozori v odločbi.

Če se kandidat iz upravičenih razlogov ne udeleži izpita ali iz upravičenih razlogov odstopi med opravljanjem izpita, se mu del stroškov vrne. Višino vračila določi minister, pristojen za pravosodje, upoštevajoč fazo izpita, v kateri kandidat odstopi od izpita ali se je ne udeleži.

20. člen

Pristop k izpitu dovoli minister, pristojen za pravosodje. Pristop k izpitu se sme zavrniti samo v naslednjih primerih:

- če kandidat ni opravil pripravništva v skladu z določbami tega zakona,
- če kandidat, ki se prijavi na podlagi 19.a člena tega zakona, ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka 19.a člena tega zakona,
- če je kandidat izgubil pravico do opravljanja izpita po šestem odstavku 19. člena tega zakona.

Kandidatu, ki po tretjem dovoljenem pristopu ne opravi uspešno izpita, ni dovoljen ponovni pristop.

21. člen

Za pripravo in oceno pisnega dela izpita se za vsako področje določita po dva člana izpitne komisije, ustni del izpita pa se opravlja pred šestčlansko komisijo oziroma komisijo z ustrezno manj člani, upoštevajoč obseg priznanega dela izpita v odločbi o pristopu k izpitu.

Predsednika državne komisije za pravniški državni izpit in njene članice imenuje minister, pristojen za pravosodje, za posamezna področja med izkušenimi sodniki, državnimi tožilci, odvetniki, notarji in drugimi uglednimi pravnimi strokovnjaki. Predlog za imenovanje predsednika državne komisije za pravniški državni izpit in njenih članov lahko dajo predsedniki sodišč, sodni svet, predsednik ustavnega sodišča, državna tožilstva, odvetniška in notarska zbornica ter pravne fakultete.

22. člen

Z izpitom se preverja, ali je sodniški pripravnik pridobil potrebna znanja in se praktično usposobil za samostojno opravljanje pravnih del za opravljanje funkcij oziroma poklica iz 1. člena tega zakona.

Izpit je sestavljen iz pisnega in ustnega dela. Ustni del se opravlja za pisnim delom.

23. člen

Pisni del izpita zajema izdelavo pisnih nalog s kazenskega in civilnega področja.

24. člen

Pisni del izpita traja za vsako pisno nalogo po osem ur. Kandidat ima lahko pri pisnem delu izpita pri sebi zakone in druge predpise ter strokovno pravno literaturo.

V času opravljanja pisnega dela izpita se kandidat ne more z nikomer posvetovati.

Ugotovljena kršitev določbe prejšnjega odstavka ima enake posledice kot negativno ocenjena pisna naloga.

24.a člen

Pisne naloge, šifre kandidatov in izdelane pisne naloge (v nadaljnjem besedilu: izpitno gradivo) veljajo za tajne, dokler se ocenjene izdelane pisne naloge ne označijo z osebnimi imeni kandidatov. Izpitno gradivo mora biti označeno kot izpitna tajnost.

Predsednik državne komisije za pravniški državni izpit, člani izpitne komisije za pisni del pravniškega državnega izpita, zapisnikarji in drugi delavci ministrstva, pristojnega za pravosodje, ter druge osebe, ki jim je dostopno izpitno gradivo, morajo varovati izpitno tajnost izpitnega gradiva in ravnati z njim v skladu s pravili o izpitni tajnosti, ki jih določi minister, pristojen za pravosodje. Predsednik državne komisije za pravniški državni izpit, član izpitne komisije za pisni del pravniškega državnega izpita in zapisnikar, ki je kršil izpitno tajnost, je takoj razrešen.

Osebe iz prejšnjega odstavka, ki ravnajo v nasprotju s tem zakonom in pravili o izpitni tajnosti, so disciplinsko, odškodninsko in kazensko odgovorne v skladu z zakonom in drugimi predpisi.

25. člen

Pisni del izpita za posamezno področje zajema izdelavo sodne odločbe prve stopnje.

26. člen

Pozitivno ocenjen pisni del izpita je pogoj za opravljanje ustnega dela izpita. Pozitivno je ocenjena tista naloga, ki sta jo pozitivno ocenila oba člana izpitne komisije; če sta pozitivni oceni različni, velja povprečna ocena.

Če je negativno ocenjeno le eno področje pisnega dela izpita in je drugo ocenjeno z najmanj osmimi točkami, kandidat ne opravlja ustnega dela izpita. V takem primeru lahko kandidat v naslednjem pisnem roku ponavlja pisni del izpita s področja, ki je bilo negativno ocenjeno.

Ponovitev iz prejšnjega odstavka se ne šteje za ponoven pristop k izpitu.

Če kandidat ponovitve izpita ne opravi uspešno, se šteje, da celotnega izpita ni opravil.

27. člen

Ustni del izpita zajema preverjanje usposobljenosti kandidata na naslednjih pravnih področjih:

- civilno materialno in procesno pravo,
- kazensko materialno in procesno pravo,
- upravno pravo in upravni postopek ter upravni spor.
- temelji gospodarskega prava,
- temelji delovnega prava,
- ustavna ureditev, organizacija pravosodja in državne uprave ter temelji pravne ureditve Evropske unije.

Ustni del izpita traja, kolikor je potrebno za preverjanje kandidatove usposobljenosti, vendar skupno največ tri ure.

27.a člen

Podrobnejšo vsebino in potek izpita predpiše minister, pristojen za pravosodje.

28. člen

Pisni in ustni del izpita se ocenita tako, da se vsaka pisna naloga oceni s točkami od 0 do 10 in vsako področje ustnega dela izpita s točkami od 0 do 10.

Posamezno področje izpita je uspešno opravljeno, če je ocenjeno najmanj s 6 točkami.

Za skupno pozitivno oceno izpita mora kandidat zbrati najmanj 48 točk, oziroma ustrezno nižje povprečje točk, upoštevajoč obseg priznanega dela izpita v odločbi o pristopu k izpitu, pri čemer nobeno od posameznih področij ne sme biti ocenjeno z manj kot 6 točkami.

Če kandidat skupno zbere 48 točk, oziroma ustrezno nižje povprečje točk, upoštevajoč obseg priznanega dela izpita v odločbi o pristopu k izpitu, pa le eno od področij ustnega dela izpita ni ocenjeno kot uspešno, lahko kandidat v naslednjem izpitnem roku ponavlja izpit s tega področja.

Ponovitev izpita iz prejšnjega odstavka se ne šteje za ponoven pristop k izpitu.

Če kandidat ponovitve izpita ne opravi uspešno, se šteje, da celotnega izpita ni opravil.

29. člen

Kandidatu, ki je uspešno opravil izpit, izda izpitna komisija potrdilo o opravljenem izpitu. Potrdilo podpiše predsednik izpitne komisije, podeli pa ga minister, pristojen za

pravosodje, oziroma funkcionar ali javni uslužbenec, ki ga minister, pristojen za pravosodje, pooblasti, na podelitvi v prostorih ministrstva, pristojnega za pravosodje.

Do izdaje in prejema potrdila o opravljenem izpitu iz prejšnjega odstavka se uspešnost opravljenega izpita izkazuje z začasnim potrdilom o opravljenem izpitu, ki ga kandidatu neposredno po izpitu izda in podeli izpitna komisija. Začasno potrdilo podpiše predsednik izpitne komisije.

Doseženo število točk na izpitu se ne vpisuje v potrdilo.

29.a člen

V mnenja in potrdila iz četrtega odstavka 17. člena tega zakona, zapisnik o izpitu in pisni nalogi ima vpogled kandidat in pristojni organ v postopku izbire za sklenitev delovnega razmerja oziroma izvolitev ali imenovanje na funkcijo v pravosodnem organu.

30. člen

Zaradi spremljanja stanja na področju opravljanja izpitov in opravljanja drugih nalog iz tega zakona vodi ministrstvo, pristojno za pravosodje, evidenco opravljanja pravniških državnih izpitov.

Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje osebne podatke kandidatov, ki opravljajo pravniški državni izpit:

- osebno ime;
- datum in kraj rojstva;
- stalno oziroma začasno prebivališče;
- podatek o obliki sodniškega pripravništva, ki jo je opravljal kandidat pred izpitom;
- podatek o višjem sodišču, na območju katerega se je kandidat usposabljal;
- datum izpita;
- podatke o tem, ali izpit opravlja prvič ali ga ponavlja;
- uspeh in ocene, dosežene na izpitu.

Evidenca iz prejšnjega odstavka se hrani trajno.

Pri izdelavi statističnih analiz se smejo osebni podatki uporabljati in objavljati tako, da identiteta osebe ni razvidna.

IV. ŠTIPENDIRANJE ZA POTREBE PRAVOSODNIH ORGANOV

31. člen

Štipendije za potrebe pravosodnih organov v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: pravosodne štipendije) podeljuje ministrstvo, pristojno za pravosodje.

Sredstva za štipendije po prejšnjem odstavku se zagotavljajo s proračunom Republike Slovenije.

32. člen

Pravosodne štipendije se podeljujejo študentom prava.

Pri podelitvi štipendij študentom se upošteva njihova sposobnost, ki zagotavlja uspešno šolanje.

33. člen

Minister, pristojen za pravosodje, predpiše merila za podeljevanje pravosodnih štipendij, postopek določanja višine štipendij ter postopek dodeljevanja štipendij.

Zakon o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. [13/94](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

34. člen

Z izpitom po določbah tega zakona je izenačen pravosodni izpit in z njim izenačeni izpiti po doslej veljavnih predpisih.

Diplomiranemu pravniku, ki je opravil upravni ali drug strokovni izpit kot diplomirani pravnik, se prizna del pravniškega državnega izpita, ki vsebinsko ustreza že opravljenemu izpitu.

O priznanju dela izpita po prejšnjem odstavku odloči minister za pravosodje v odločbi o pristopu k izpitu.

35. člen

Diplomiranemu pravniku, ki ima, preden se pričnejo uporabljati določbe tega zakona, opravljeno prakso v eni od oblik izbirnega usposabljanja po določbah tega zakona, se opravljena praksa všteje v čas pripravništva, ki ga določa ta zakon.

O vštevanju opravljene prakse v pripravništvo po prejšnjem odstavku odloči minister za pravosodje.

36. člen

Če je z zakonom določeno, da opravlja tuj državljan preizkusni izpit o poznavanju pravnega reda Republike Slovenije, Vlada Republike Slovenije podrobneje predpiše vsebino in način opravljanja preizkusnega izpita v skladu z določbami III. poglavja tega zakona, do pričetka uporabe tega zakona pa v skladu s predpisi, ki urejajo pravosodni izpit.

Preizkusni izpit iz prejšnjega odstavka se opravlja ustno.

37. člen

Diplomirani pravniki, ki ob pričetku uporabe tega zakona izpolnjujejo pogoje za opravljanje pravosodnega izpita oziroma opravljajo pripravništvo v pravosodnih organih ali pri odvetnikih zaradi pridobitve pravice pristopa k pravosodnemu izpitu, nadaljujejo usposabljanje in opravljajo pravosodni izpit po doslej veljavnih predpisih.

Diplomirani pravniki, ki ob pričetku uporabe tega zakona opravljajo pripravništvo v drugih državnih organih, pridobijo po enoletni pripravniški dobi v skladu s tem zakonom pravico do enoletnega sodniškega pripravništva; lahko pa pripravništvo zaključijo z upravnim izpitom po doslej veljavnih predpisih.

38. člen

Z dnem, ko se začne uporabljati ta zakon, se za pripravništvo in strokovne izpite na sodiščih, prenehajo uporabljati določbe II. in III. poglavja zakona o pripravništvu, strokovnih izpiti in izpopolnjevanju strokovne izobrazbe delavcev v državni upravi in pravosodju (Uradni list SRS, št. 8/80 in 27/85).

39. člen

Določbe tega zakona se pričnejo uporabljati 1. januarja 1995.

Če do datuma iz prejšnjega odstavka niso uveljavljeni izvršilni predpisi po določbah tega zakona, se do njihove uveljavitve smiselno uporabljajo izvršilni predpisi, izdani na podlagi zakona iz prejšnjega člena, kolikor niso v nasprotju z določbami tega zakona.

40. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembi zakona o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. [71/94](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pravniškem državnem izpitu – ZPDI-B (Uradni list RS, št. [5/99](#)) spreminja 37. člen zakona tako, da se glasi:

»37. člen

Diplomirani pravniki, ki ob pričetku uporabe tega zakona izpolnjujejo pogoje za opravljanje pravosodnega izpita oziroma opravljajo pripravništvo v pravosodnih organih ali pri odvetnikih zaradi pridobitve pravice pristopa k pravosodnemu izpitu, nadaljujejo usposabljanje in opravljajo pravosodni izpit po doslej veljavnih predpisih, vendar najkasneje do 1. 7. 1999, po tem datumu pa opravljajo pravniški državni izpit.

Diplomirani pravniki, ki ob pričetku uporabe tega zakona opravljajo pripravništvo v drugih državnih organih, pridobijo po enoletni pripravniški dobi v skladu s tem zakonom pravico do enoletnega sodniškega pripravništva; lahko pa pripravništvo zaključijo z upravnim izpitom po doslej veljavnih predpisih.«;

ter vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

»10. člen

Za oblikovanje prednostnega vrstnega reda po tem zakonu se upoštevajo tudi vse popolne prijave za opravljanje pripravništva, prispele k predsedniku višjega sodišča do uveljavitve tega zakona.

11. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o pravniškem državnem izpitu – ZPDI-C (Uradni list RS, št. [55/03](#)) spreminja 34. člen zakona tako, da se glasi:

»34. člen

Z izpitom po določbah tega zakona je izenačen pravosodni izpit in z njim izenačeni izpiti po doslej veljavnih predpisih.

Diplomiranemu pravniku, ki je opravil upravni ali drug strokovni izpit kot diplomirani pravnik, se prizna del pravniškega državnega izpita, ki vsebinsko ustreza že opravljenemu izpitu. (črtan)

O priznanju dela izpita po prejšnjem odstavku odloči minister za pravosodje v odločbi o pristopu k izpitu. (črtan)«;

ter vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBA

23. člen

Predsedniki višjih sodišč posredujejo ministru, pristojnemu za pravosodje, veljavne prednostne vrstne rede, sprejete do dneva uveljavitve tega zakona, z vsemi podatki po 10.a členu zakona v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

24. člen

Minister, pristojen za pravosodje, uskladi pravilnik iz tretjega odstavka 14. člena zakona ter izda pravilnik iz 27.a člena zakona v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

Minister, pristojen za pravosodje, uskladi navodilo iz petega odstavka 17. člena zakona v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona.

25. člen

Določbe četrtega odstavka 8. člena in 11.a člena zakona se uporabljajo za pripravnike, ki sklenejo delovno razmerje po uveljavitvi tega zakona.

Določbe 8. člena tega zakona (14. člen zakona) in 10. člena tega zakona (17. člen zakona) ter prvega odstavka 11. člena tega zakona (tretji odstavek 19. člena zakona) se uporabljajo za osebe, ki začnejo opravljati sodniško pripravništvo po uskladitvi oziroma uveljavitvi pravilnika iz prvega odstavka prejšnjega člena.

Določbe 13. člena tega zakona (21. člen zakona), 14. člena tega zakona (23. člen zakona), 15. člena tega zakona (25. člen zakona), 16. člena tega zakona (26. člen zakona) in 19. člena tega zakona (28. člen zakona) se uporabljajo za osebe, ki se prijavijo k opravljanju pravniškega državnega izpita po uskladitvi oziroma uveljavitvi pravilnika iz prvega odstavka prejšnjega člena.

Za sodniške pripravnike, ki so zaključili pripravništvo pred uveljavitvijo tega zakona, začne teči rok iz šestega odstavka 19. člena zakona z dnem uveljavitve tega zakona.

26. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravniškem državnem izpitu – ZPDI-D (Uradni list RS, št. [111/07](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

25. člen

Minister, pristojen za pravosodje, izda pravilnik iz tretjega odstavka 6. člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Minister, pristojen za pravosodje, izda pravilnik iz prvega odstavka 19.a člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Minister, pristojen za pravosodje, izda pravila iz drugega odstavka 24.a člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Minister, pristojen za pravosodje, uskladi pravilnik iz tretjega odstavka 14. člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Vlada Republike Slovenije in minister, pristojen za pravosodje, določita število pripravniških mest iz 5. člena zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

26. člen

Osebe, ki so nastopile sodniško pripravništvo pred dnevom začetka uporabe tega zakona, zaključijo sodniško pripravništvo po dosedaj veljavnih predpisih.

Dokler podatki iz matičnih knjig na podlagi 35. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 37/03) niso preneseni v matični register, pridobi predsednik višjega sodišča v skladu z drugim odstavkom 7. člena zakona oziroma ministrstvo, pristojno za pravosodje, v skladu z drugim odstavkom 19.a člena zakona podatek o državljanstvu in poslovni sposobnosti pri upravljavcu matičnega registra na podlagi pisnega zaprosila.

27. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne tri mesece po uveljavitvi.

Do začetka uporabe tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 - uradno prečiščeno besedilo).«.

Zakon za uravnoteženje javnih financ –ZUJF (Uradni list RS, št. [40/12](#)) določa tudi:

»V. DEL

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE SPREMEMB IN DOPOLNITEV ZAKONOV, TRAJNIH UKREPOV IN ZAČASNIH UKREPOV

21. Zakon o pravniškem državnem izpitu

234. člen

Osebe, ki so se k izpitu prijavile pred uveljavitvijo tega zakona, opravljajo izpit po dosedanjih predpisih.

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»VI. DEL

KONČNA DOLOČBA

251. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu – ZOdv-F (Uradni list RS, št. [36/19](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»11. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.